

BIS-SAHHA TAS-SEFTURA

TIZFEN IL-QATTUSA

“Hajjin! hajjin!” ghajjat Bertu min-nofs it-triq. – “Hajjin, hajjin.” Bertu kien raġel twil, b’hanġra donnha ta’ baqra, iżda għalkemm ftiż zorr, ja’ imur ma min ma jiġġebbidx miegħu. Kullhadd kien jafu, u hu u għaddej it-tfal kollha kienu jgħajtu: Bertu, Bertu tini ċawla.” Dejjem b’libsa waħda, dejjem b’lehen w’eħed, Bertu kien jagħhirfu kullhadd; ma kienx hemm wieħed bħalu. B’qalziet isfar u sidrija kaħla tal-fustan bil-but tan-naħa tal-lemin dejjem mimli bil-flus, b’beritta mmejla fuq widintu, kawwara kbira fuq rasu, u kavetta daqsieq mimlija lampuki. “Hajjin! Hajjin! għadhomm jinqabdu! hajjin!”

Is-sinjura Karm semgħetu. “Roż” qalet lis-seftura “eġja kompili ifrex is-sodod, għax minn għaliġa smajt il-Bertu tal-hut.

“Minn għaliġa smajtu jiena wkoll.” wiegħbet Rożi, waqt li marret biex tagħmel dak li qaltilha s-sinjura Karm.

Is-sinjura Karm kienet tħobbha lil Rożi, għax xebba tajba, moħħa biss fid-dar, u, għalkemm dgħajjef tghinha f’haġna li wiejġeġ iżda fix-xiri Rożi ma kienet togħġobha xejn lis-sinjura Karm għax ma kenitx tal-qatgħa. Tieħu kull ma jtuha, hażin jew tajjeb u mhux l-ewwel darba li fiadet laħam u hut jinten lis-sinjura, u fuq kollox ma kenitx taf tiġġebbed, tati kemm jitolbuha. Is-sinjura Karm ma kenitx xliħa, iżda ma ridetx ittajar flusha għar-rili bla xita. Għalxejn tghid u targa tghid, Rożi ma kinet titgħallem qatt u qatt. Għalhekk kellha titqanna u toħroġ hi għax-xiri.

Malli semgħiet lil Bertu, telqet kollox minn idejha, fethej il-bieb u hargħet fuq l-ghatba. Bertu ntebaħ biha, iżda bla ma dawwar wiċċu lejha, bħallikieku irid iġhidilha li m'għandux bżonnha, ta daqqa ta' għajn minn taħt u reġa' għajjat:

"Hajjin! għadhom jinqabdu, hajjin!"

Is-sinjura Karm kienet tħobb tixtri minn għandu għax il-bieċa l-kbira kien ikollu ħut frisk. Bertu min-nahia l-oħra kien iħobb ibegħilha wkoll, għax is-sinjura Karm, ma kinetx tiġ-gebbed ħafna, ħafna, u Bertu ħien draha, għalhekk kien dejjem jittlobha xi haġa aktar minn li addiħor. Izda s-sinjura Karm kienet tħobb tpaċpaċ wisq, u mhux darba u tnejn kienet iż-zommu jtkellem u ttellfu l-bejgħ, għax bejjiegħa oħra kienu jilħqu qablu.

"X'għandek, Bert, lampuki, biss illum?" qaltlu is-sinjura Karm. "Lampuki illum, sinjura għadni ġej minn Wied-iż-Żurrieq. Friski tassew, għadhom ġejjin" wieġeb Bertu, waqt li niżżel il-kavetta minn fuq rasu, u qegħidha fl'art. Nehħia l-miżien minn ġe' l-kavetta, qaqlieb l-ixkora mxarrba bl-ilma baliar, nehħia il-ħaxix, minn fuq il-ħut u hargħet rieħa ta' ħut frisk li taqsam. Kienu sbieħi tassew il-lampuki ta' Bertu, għajnejhom ileqqu, b'gargħi ħomor daqs in-nar ħerġin minn ħalqhom, fi ftit kliem kienu lampuki sbieħi tassew.

"Walida ta' tlet kwarti, irrid Bert" qaltlu s-sinjura Karm, "għax żewġi ħareġ knieni, u naliseb li jiġi f'nofs-in-nhar b'gugħi klubi."

"Taliiseb xejn, sinjura, l'isbaħ walida natik" qallha Bertu, għax kien jaħ jimpustura hu wkoll. Qabad lampuka, u tefagħha fil-miżien. "Tlet kwarti w uqija, ma teliħdiħ, sinjura Karm?"

"Neliħodha, mela ma nelħodħiħ!" wieġbet is-sinjura, iżda fil-miżien ta' Bertu ma kinetx tafda wisq, għax kien iħobb imejlu daksxejn.

"Ha, Roż," qalet is-sinjura Karm lis-seftura, li kienet qegħda warajha taraha tixtri "ħur iżiħna fil-miżien tagħna" Rożi qabdet il-lampuka u daħlet ġewwa.

"Hawn mnejn ġejja, Mari, dalgħodu" qalet is-sinjura Karm lil Mari li f'dak il-ħin kienet għaddejja minn quddiemha.

"Ma tarax? mill-knisja; mort nisma' quddiesa. Inti kif int? Intix tajba?"

"M'iniħ hazin. Isma Mari, ridt niħtaqsik xi haġa. Iħu xi sitt xħur kont smaħt li t-tifel tiegħiek tgharras, u iħu xi jumejn smaħt li kollox tar mar-riħ, u l-ġara qaltli fuq dota u mhux dota; u praspas bħal dawn. X'kienet il-bieċa sew, Mari?" Mari bdiet ittaqtaq u s-sinjura Karm tisma.

Mari u s-sinjura Karm kienu liħieb liħafna, għax qabel ma

s-sinjura Karm iżżewġet, kienu joqogħdu ma ġemb xulxin u kull fil-ghaxija kienu jqattgħu sagħitejn ipaċċu. Imbagħad is-sinjura Karm iżżewġet, u marret toqgħod f'dar oħra, iżda baqgħu libieb, u mita kienu jintaqgħu, kien fihom għors. Kienu jaqalgħu l-qexx u l-mexx u erfiilhom jitkellmu u jgħidu grajjethom. U dik il-ghodwa Mari bdiet tghid xi għalu binha Majsi.

Bertu baqa' jistenna, imma l-lampuka baqgħet ġewwa, u s-sinjura Karm ma semmietx flus "Il-lampuka, sinjura Karm, il-lampuka" beda jgħid Bertu, iżda s-sinjura Karm, moħħa kien biss f'Mari. Għaddew għaxar minuti, jew aktar, u l-lampuka għadha ma ġietx. Fl-aħħar telgħulu: "Sinjura Karm, il-lampuka sa teliadha jew lè? Dik id-dinja ta' seftura fejn marret biha?"

Is-sinjura Karm ftakret: "Roż, Roż, ġib dik il-lampuka, mela sa tibqa hemm ġew? Hallelj lil Bertu jistenna." Imma Roż kienet qegħda fuq il-bejt, tperreċ il-ħwejjeġ li kienu baqgħulha niedja l-lejla ta' qabel. Il-lampuka kienet qegħditha fil-miżien u hallietha hemm. Is-sinjura Karm biex ma tniżżilhiex minn fuq il-bejt, sellmet lil Mari, u dahlet biex iġġibha hi, u fl-istess ħin issaqsi lil Rożi mill-bitħa kemm kien fiha il-lampuka. Dahlet fil-kċina, u x'ma hassetx ġewwa fiha meta rat il-karta tal-lampuka fil-miżien, u 'l qattus taġġiha, qattus daqsieħ iswed tuta jilgħaq xufftejh u jħares lejha donnu jrid jidħak biha.

Imsejkna sinjura Karm, kellha tati xelin-u-nofs lil Bertu tal-lampuka, u fuq kollox tibqa mingħajrha.